

BESLUTSPROMEMORIA

DATUM: 2026-06-09

SVERIGES RIKSBANK
SE-103 37 Stockholm
(Brunkebergstorg 11)

Tel +46 8 787 00 00
Fax +46 8 21 05 31
registratorn@riksbank.se
www.riksbank.se

DNR 2025-00857

Riksbankens föreskrifter (RBFS 2026:1) om ändring i Riksbankens föreskrifter (RBFS 2020:1) om inlösen av sedlar och mynt

Sammanfattning

Riksbanken beslutar om en ändring i Riksbankens föreskrifter (RBFS 2020:1) om inlösen av sedlar och mynt. Ändringen innebär att avgiften per beviljad ansökan om inlösen av ogiltiga sedlar höjs från 200 kronor till 300 kronor.

Avgiften för dessa ansökningar har varit oförändrad sedan år 2020. För att bättre täcka Riksbankens kostnader bedöms det därför motiverat att höja avgiften.

Ändringen i föreskrifterna träder i kraft den 1 september 2026.

Innehåll

1	UTGÅNGSPUNKTER	3
1.1	BAKGRUND OCH SYFTE	3
1.2	ALTERNATIVA LÖSNINGAR	3
1.3	RÄTTSLIGA FÖRUTSÄTTNINGAR	3
1.4	ÄRENDETS BEREDNING	3
2	RIKSBANKENS STÄLLNINGSTAGANDEN.....	3
2.1	HÖJD AVGIFT FÖR INLÖSEN AV OGILTIGA SEDLAR	3
2.2	IKRAFTTRÄDANDE OCH ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER.....	4
3	KONSEKVENSER AV FÖRESKRIFTERNA.....	4
3.1	KONSEKVENSER FÖR SAMHÄLLET OCH KONSUMENTERNA	5
3.2	KONSEKVENSER FÖR FÖRETAGEN.....	5
3.3	KONSEKVENSER FÖR RIKSBANKEN.....	5
3.4	KONSEKVENSER FÖR MYNDIGHETER OCH DOMSTOLAR	5
3.5	ÖVERENSSTÄMMELSE MED UNIONSRÄTTEN	5
3.6	PROPORTIONALITETSBEDÖMNING	5

1 Utgångspunkter

1.1 Bakgrund och syfte

Syftet med Riksbankens föreskrifter om inlösen av sedlar och mynt är att klargöra och precisera villkor och förutsättningar för inlösen av ogiltiga och skadade kontanter. Avgiften för beviljade ansökningar om inlösen av ogiltiga sedlar har varit oförändrad sedan 2020. I syfte att bättre täcka kostnaderna för handläggningen av dessa ärenden beslutar Riksbanken att höja avgiften från 200 kronor till 300 kronor.

1.2 Alternativa lösningar

Inlösen av ogiltiga och skadade kontanter regleras redan i dag genom föreskrifter, inklusive avgiftsuttaget. Eftersom frågan gäller myndighetsutövning i förhållandet mellan stat och enskild, bedöms det nödvändigt att genomföra reglering genom bindande föreskrifter. Föreskrifter skapar dessutom en högre grad av förutsägbarhet för enskilda och andra aktörer.

1.3 Rättsliga förutsättningar

Av 4 kap. 4 § första stycket lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank (riksbankslagen) framgår att Riksbanken *får* lösa in kontanter som är skadade eller förslitna. Enligt 4 kap. 4 § andra stycket *får* Riksbanken lösa in kontanter som har upphört att vara lagliga betalningsmedel, om det finns särskilda skäl. Enligt 13 kap. 1 § 6 riksbankslagen får Riksbanken meddela föreskrifter om förutsättningarna för inlösen av kontanter och avgifter enligt 4 kap. 4 §.

Bestämmelser om inlösen av sedlar och mynt finns i dag i Riksbankens föreskrifter (RBFS 2020:1) om inlösen av sedlar och mynt.

1.4 Ärendets beredning

Den 10 februari 2026 remitterade Riksbanken förslag till föreskrifter, tillsammans med en remisspromemoria, till 14 myndigheter och företag. Riksbanken har mottagit 13 remissvar. Även Europeiska centralbanken (ECB) har konsulterats men har meddelat att den inte avser yttra sig över förslaget.

2 Riksbankens ställningstaganden

I det följande redogörs för Riksbankens överväganden och ställningstaganden i fråga om den aktuella ändringen av föreskrifterna.

2.1 Höjd avgift för inlösen av ogiltiga sedlar

Riksbankens ställningstagande

Riksbanken höjer avgiften för beviljade ansökningar om inlösen av ogiltiga sedlar från 200 kronor till 300 kronor.

Remisspromemorians förslag

Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för Riksbankens ställningstagande

Enligt 4 kap. 4 § tredje stycket riksbankslagen får Riksbanken ta ut avgifter vid inlösen av kontanter. Enligt gällande föreskrifter (RBFS 2020:1) om inlösen av sedlar och mynt uppgår avgiften till 200 kronor och tas ut för en beviljad ansökan om inlösen av ogiltiga sedlar. Avgiften höjdes senast från 100 till 200 kronor när de befintliga föreskrifterna trädde i kraft den 1 oktober 2020.

Riksbankens kostnader för att hantera ett ärende för inlösen av ogiltiga sedlar beräknas i dag uppgå till cirka 1 500 kronor. Ett avgiftsuttag som motsvarar full kostnadstäckning bedöms i nuläget inte vara skäligt, eftersom det i praktiken skulle begränsa möjligheten till inlösen i alltför stor utsträckning. Mot denna bakgrund bedömer Riksbanken att avgiften i stället bör höjas med 100 kronor per beviljat ärende för att täcka en högre andel av Riksbankens kostnader.

2.2 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Riksbankens ställningstagande

Föreskriftsändringen ska träda i kraft den 1 september 2026.

Remisspromemorian

Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker förslaget eller har inget att invända mot det.

Skälen för Riksbankens ställningstagande

Avgiftshöjningen för beviljade ärenden ska täcka en högre andel av Riksbankens kostnader för att hantera inlösen av ogiltiga sedlar. Riksbanken anser att ändringen bör träda i kraft så snart som möjligt, vilket bedöms vara den 1 september 2026. Det bör även införas en övergångsbestämmelse som innebär att avgiftshöjningen inte ska tillämpas på ansökningar om inlösen som har kommit in till Riksbanken före ikraftträdandet.

3 Konsekvenser av föreskrifterna

I avsnitt 1.1 redogörs för bakgrunden till behovet av föreskrifter och syftet med ändringen. De bemyndiganden som Riksbankens föreskrifter grundar sig på framgår av avsnitt 1.3. I avsnitt 2.2 redogörs för de överväganden som gjorts när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och i avsnitt 3.6 de överväganden som gjorts i fråga om proportionalitet.

Nedan redogör Riksbanken för de konsekvenser som Riksbanken bedömer att ändringsföreskriften får för samhället, konsumenterna, företagen, Riksbanken, myndigheter och domstolar samt förhållandet till EU-rätten.

Remissinstanserna

Remissinstanserna tillstyrker bedömningen eller har inget att invända mot den.

3.1 Konsekvenser för samhället och konsumenterna

En höjd avgift för beviljade ansökningar om att lösa in ogiltiga sedlar bedöms få små ekonomiska konsekvenser för personer som har sådana sedlar. Det kan dock innebära att vissa avstår från att ansöka om inlösen.

3.2 Konsekvenser för företagen

Förslaget bedöms inte få några konsekvenser för företagen.

3.3 Konsekvenser för Riksbanken

Riksbanken bedöms, som ett resultat av ändringen, få bättre kostnadstäckning för handläggningen av ansökningar om inlösen av ogiltiga sedlar.

3.4 Konsekvenser för myndigheter och domstolar

Ändringen bedöms inte leda till några konsekvenser för myndigheter och domstolar.

3.5 Överensstämmelse med unionsrätten

Riksbanken bedömer att ändringsföreskrifterna överensstämmer med EU-rätten.

3.6 Proportionalitetsbedömning

Riksbanken anser att avgiftshöjningen är proportionerlig och väl avvägd i förhållande till de intressen som föreskrifterna syftar till att tillgodose.

Riksbankens föreskrifter om ändring i Riksbankens föreskrifter (RBFS 2020:1) om inlösen av sedlar och mynt

Beslutade den 9 juni 2026

Riksbanken föreskriver följande med stöd av 13 kap. 1 § 6 lagen (2022:1568) om Sveriges riksbank att 7 § Riksbankens föreskrifter (RBFS 2020:1) om inlösen av sedlar och mynt ska ha följande lydelse.

7 § Vid ärenden om inlösen av sedlar som inte längre är lagliga betalningsmedel tar Riksbanken ut en handläggningsavgift om 300 kronor per beviljat ärende.

1. Dessa föreskrifter träder i kraft den 1 september 2026.
2. 7 § i den äldre lydelsen gäller fortfarande för ansökningar om inlösen som har kommit in till Riksbanken före ikraftträdandet.

RBFS 2026:1

Utkom från trycket
den ange datum.